

بررسی اثرات قارچ میکوریزا، پرلیت و کود دامی بر عملکرد و اجزای عملکرد و اسانس رازیانه در قوچان

مصطفویه مهمندوست کتلر^۱ - منصوره رئیسی^۲ - یوسف گازران^۳

۱-دانش آموزخانه کارشناسی ارشد رشته فیزیولوژی و اصلاح گیاهان دارویی، ادویه‌ای و عطری

۲-دانش آموزخانه کارشناسی ارشد رشته آگرواکولوژی

۳-دانش آموزخانه کارشناسی ارشد رشته زراعت

چکیده

این آزمایش با هدف بررسی اثرات قارچ میکوریزا، پرلیت و کود دامی بر عملکرد و اجزای اسانس گیاه دارویی رازیانه (Foeniculum vulgare) در سال زراعی ۱۳۹۶-۹۷ به صورت فاکتوریل در قالب طرح بلوک های کامل تصادفی، با سه تکرار در شهرستان قوچان انجام شد. بذر گیاه در کرت های $2 \times 1/5$ کشت شدند. قارچ میکوریزا (Glomus intraradices) در دو سطح (تلقیح و عدم تلقیح)، پرلیت در دو سطح (استفاده و عدم استفاده) و کود دامی در سه سطح (صفر و $1/5$ و 3 کیلو گرم) به عنوان تیمار در نظر گرفته شد. همه تیمارها در هنگام کاشت بذر که در ابتدای اردیبهشت ماه بود همزمان به خاک اضافه شد. صفات مورد بررسی شامل ارتفاع گیاه، تعداد چتر و چترک در بوته، وزن هزاردانه، عملکرد و اسانس رازیانه بود. نتایج نشان داد که کود دامی بر روی تمام صفات مورد بررسی در سطح احتمال ۵ درصد و همچنین اثر قارچ میکوریزا بر همه صفات مورد بررسی بجز وزن هزاردانه و پرلیت بر تعداد چتر و چترک و عملکرد اسانس در سطح احتمال ۵ درصد معنی دار بود. بیشترین میزان ارتفاع در مصرف 1500 گرم کود دامی، 90 گرم قارچ میکوریزا، 81 گرم پرلیت گزارش شد. بیشترین تعداد چتر و چترک نیز تحت تاثیر مصرف قارچ میکوریزا و پرلیت و 3000 گرم کود دامی بود. حداقل وزن هزاردانه $7/2$ گرم گزارش شد که فقط تحت تاثیر مصرف 3000 گرم کود دامی و دامی قرار گرفت. بیشترین عملکرد دانه به میزان 15 گرم در هکتار گزارش شد که در اثر مصرف 3000 گرم کود دامی و تلقیح با قارچ میکوریزا بود. بالاترین درصد اسانس در اثر تلقیح با قارچ میکوریزا و مصرف 1500 گرم کود دامی بود که به میزان $2/61$ درصد گزارش گردید.

واژگان کلیدی: تلقیح، اسانس، پرلیت، قارچ میکوریزا، رازیانه